

Sygn. akt IV U 1272/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lipca 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 czerwca 2014r. w S.

odwołania M. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia (...)

w sprawie M. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo M. T. do emerytury (...)

Sygn. akt: IV U 1272/13 **UZASADNIENIE**

Decyzją z (...). Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił M. T. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy podniósł, że udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach wynosi 14 lat, 8 miesięcy i 15 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył M. T. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach powinien być doliczony okres pracy w K. R.w W. od (...), gdzie pracował na stanowisku traktorzysty (odwołanie k.2).

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k.3-4).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony M. T. w dniu (...) rok życia. W dniu 13 września 2013r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury (wniosek o emeryturę z 13 września 2013r. k.1 akt emerytalnych). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat i 10 miesięcy, z czego okresy składkowe wynoszą 25 lat, 5 miesięcy i 6 dni, a okresy nieskładkowe 4 miesiące i 24 dni. Ponadto organ rentowy ustalił, że do dnia 1 stycznia 1999r. ubezpieczony osiągnął staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat, 8 miesięcy i 15 dni.

Z uwagi na brak wymaganego ustawą stażu pracy w warunkach szczególnych decyzją z 9 października 2013r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 9 października 2013r. k.37 akt emerytalnych).

Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił okresu pracy ubezpieczonego w K. R.w W.. Zgodnie z oświadczeniem S. U. R.w W. (k.25 akt emerytalnych) w okresie od 15 maja 1972r. do 31 grudnia 1972r. ubezpieczony był zatrudniony Kółku Rolniczym w W. w charakterze kierowcy ciągnika/traktorzysty. W 1975r. powyższe K. zostało włączone do Spółdzielni Kółek Rolniczych w W., która jest następcą prawnym Kółka Rolniczego. Zatrudnienie miało charakter umowy zlecenia.

W aktach organu rentowego znajduje się umowa zlecenia zawarta pomiędzy ubezpieczonym a Kółkiem Rolniczym w W. w dniu 15 maja 1972r. Z umowy tej wynika, że ubezpieczonemu powierzono obowiązki traktorzysty, umowa została zawarta na czas nieokreślony, a za wykonane obowiązki określono stawkę godzinową wynagrodzenia (umowa k.31 akt emerytalnych).

W Kółku Rolniczym ubezpieczony wykonywał pracę kierowcy ciągnika. Pracował w polu – przy oraniu, sianu, żniwach, woził obornik, po sezonie prac polowych pracował w transporcie przewożąc materiały budowlane dla (...). Do pracy stawiał się codziennie i pracował od godziny 7.00 rano przez co najmniej 8 godzin, często nawet 12 godzin. Ilość godzin pracy była zależna od zamówień. Wynagrodzenie było zależne od ilości przepracowanych godzin. Wynagrodzenie było naliczane na podstawie kart pracy. Ubezpieczony podpisywał listę obecności, nie był w tym czasie zatrudniony w innym zakładzie pracy. Miał przypisany ciągnik URSUS (...), który był własnością Kółka Rolniczego. Nie wystawiał rachunków dla K.. Codziennie rano dyspozytor bazy transportowej przydzielał mu pracę, czasami w ciągu dnia dyspozycje były zmieniane. Paliwo było własnością Kółka Rolniczego. Ubezpieczony nie korzystał z urlopu, bo chciał jak najwięcej zarobić. Stawkę z nadgodzin miał płaconą za każdą godzinę, nie miał dodatku. Zlecane prace ubezpieczony wykonywał osobiście (zeznania świadków: J. G. k.21-21v – nagranie od minuty 24 do 27 i T. G. k.21v – nagranie od minuty k.27-30 oraz zeznania ubezpieczonego k.26-26v – nagranie od minuty 17 do 28 i k.20-21 – nagranie od minuty 1 do 21).

Spółdzielnia Kółek Rolniczych w W., w skład której weszło Kółko Rolnicze zatrudniające ubezpieczonego zajmowała się tym samym, co K., ale na większą skalę. Spółdzielnia przejęła pracowników K.. W chwili przejęcia w Kółku Rolniczym w W. byli traktorzyści zatrudnieni na umowę o pracę i na umowę zlecenia. Traktorzyści zatrudnieni na podstawie umowy o pracę wykonywali zadania związane z transportem na rzecz firm (...). Przyjeżdżali do siedziby K. raz w tygodniu po paliwo i pieniądze. Pozostali, którzy w pierwszym rzędzie wykonywali prace polowe i dopiero w dalszej kolejności prace w transporcie, byli zatrudniani na umowy zlecenia. Była jeszcze trzecia grupa pracowników ,tj. traktorzystów-mechaników, którzy byli zatrudniani na podstawie umowy o pracę (zeznania świadka J. C. k.25v-26 – nagranie od minuty 2 do 17).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (raport z analizy konta ubezpieczonego k.18 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. T. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r. poz.1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura

po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy ,tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek oraz spełnił przesłankę ogólnego stażu ubezpieczenia. Ubezpieczony podnosił, że posiada 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, gdyż obok niekwestionowanej przez organ rentowy pracy w takich warunkach na rzecz (...) S.A. w S. (świadczenia prac w szczególnych warunkach k.9-12 akt emerytalnych), pracę w szczególnych warunkach wykonywał również na rzecz Kółka Rolniczego w W., w której zatrudniony był na stanowisku kierowcy ciągnika.

Ubezpieczony stał na stanowisku, że choć formalnie podstawą jego zatrudnienia w Kółku Rolniczym była umowa zlecenia zawarta w dniu 15 maja 1972r., to faktycznie warunki zatrudnienia odpowiadały warunkom zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Stosownie do art.22§1 kp przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Paragraf 1¹ cytowanego przepisu stanowi, że zatrudnienie w warunkach określonych w §1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.

W świetle wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 17 lipca 2013r., sygn. akt III AUa 43/13 stosunek pracy to trwała i dobrowolna więź prawna łącząca pracownika i pracodawcę, której treścią jest obowiązek osobistego wykonywania pracy określonego rodzaju przez pracownika pod kierownictwem, na rzecz i na ryzyko pracodawcy oraz obowiązek pracodawcy zatrudniania pracownika przy umówionej pracy i wypłacania mu wynagrodzenia za pracę. W stosunku tym pracownik jest zobowiązany do świadczenia pracy określonego rodzaju, a więc nie każdej pracy, na rzecz pracodawcy, w sposób podporządkowany kierowniczej roli pracodawcy. Obowiązkiem pracodawcy wynikającym z nawiązania stosunku pracy jest wypłacanie pracownikowi wynagrodzenia za pracę. Stosunek pracy jest zatem dobrowolnym stosunkiem prawnym o charakterze zobowiązaniowym, zachodzącym między dwoma podmiotami, z których jeden, zwany pracownikiem, obowiązany jest świadczyć osobiście i w sposób ciągły, powtarzający się, na rzecz i pod kierownictwem drugiego podmiotu, zwanego pracodawcą, pracę określonego rodzaju, oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca zatrudniać pracownika za wynagrodzeniem.

Z kolei zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 17 września 2013r., sygn. akt III AUa 135/13 dla stwierdzenia, że podporządkowanie pracownika pracodawcy występuje w treści stosunku prawnego z reguły wskazuje się na takie elementy, jak: określony czas pracy i miejsce wykonywania czynności, podpisywanie listy obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca, czasu i sposobu

wykonywania pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych, wykonywanie pracy zmianowej i stała dyspozycyjność, dokładne określenie miejsca i czasu realizacji powierzonego zadania oraz ich wykonywanie pod nadzorem kierownika.

Mając na uwadze powyższe uregulowania i utrwaloną linię orzeczniczą Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że umowa łącząca ubezpieczonego z Kółkiem Rolniczym w W. była w rzeczywistości umową o pracę. Z przedstawionych wyżej ustaleń wynika, że ubezpieczony został zatrudniony przez K. nie w celu wykonania określonego zlecenia (zadania), ale wykonywania stałych – powtarzających się czynności jako kierowca ciągnika (potocznie traktorzysty), strony umowy zawarły ją na czas nieokreślony, a wynagrodzenie określone zostało przy zastosowaniu stawki godzinowej. Ponadto z ustaleń wynika niezbicie, że ubezpieczony wykonywał pracę osobiście i pod ścisłym kierownictwem dyspozytora bazy transportowej K.. Ubezpieczony stawiał się do pracy codziennie o tej samej godzinie (07:00), podpisywał listę obecności, po czym dyspozytor przydzielał mu na każdy dzień określone czynności do wykonania. Praca wykonywana był minimum 8 godzin dziennie, a narzędzia pracy ,tj. ciągnik i paliwo dostarczało ubezpieczonemu K.. Ubezpieczony wypełniał karty pracy, na podstawie których K. ustalało kwotę wynagrodzenia. W świetle powyższego nie może być wątpliwości, że w okresie od (...). ubezpieczony wykonywał pracę na rzecz K. R.w W. w ramach stosunku pracy. Podkreślić przy tym należy, że jak wynika z zeznań świadka J. C. (prezesa (...) w W.) Kółko Rolnicze w W. zatrudniając kierowców ciągników stosowało różnego rodzaju umowy ,tj. umowę o pracę lub umowę zlecenie, a kryterium tego rozróżnienia było jedynie to, czy kierowca ciągnika wykonywał tylko prace transportowe na rzecz przedsiębiorstw, czy również prace na rzecz rolników.

Reasumując uznać należało, że w okresie od (...)a zatem przez 7 miesięcy i 15 dni ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w szczególnych warunkach, tj. jako kierowca ciągnika. Praca tego rodzaju zaliczona jest do pracy w warunkach szczególnych o czym stanowi wykaz A dział VIII poz.3 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W swoich ustaleniach Sąd oparł się na w/w dowodach z dokumentów, a także na rzeczowych i spójnych zeznaniach świadków J. G. i T. G., którzy korzystali z usług Kółka Rolniczego i ubezpieczony jako pracownik K. wykonywał zamówione przez nich prace polowe, a także na zeznaniach świadka J. C. oraz spójnych zeznaniach samego ubezpieczonego.

W świetle powyższych ustaleń i rozważań Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony do dnia 1 stycznia 1999r. spełnił przesłankę co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Mając to na uwadze na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że M. T. przysługuje prawo do emerytury (...)